

DOI: <https://doi.org/10.31648/apr.5391>

Data przesłania artykułu: 20 lutego 2020 r.

Data akceptacji artykułu: 20 marca 2020 r.

FUNKCJONOWANIE ANGIELSKIEGO WYRAŻENIA *GOLDEN PARACHUTE* W JĘZYKU POLSKIM I ROSYJSKIM

Jolanta Miturska-Bojanowska

niezależny badacz, Szczecin, Polska

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-5439-2319>

E-mail: jmbnew@wp.pl

Streszczenie: Wraz z przejściem polskiej i rosyjskiej gospodarki na kapitalistyczny model rozwoju gospodarczego w języku polskim i rosyjskim pojawiło się nowe słownictwo odnoszące się do tej sfery, głównie o anglojęzycznej proveniencji. Zasoby leksykalne obu języków wzbogaciły się o kalki frazeologiczne *złoty spadochron (parasol)* i *золотой парашютом*, rozpowszechnione w środowisku ekonomiczno-finansowo-biznesowym. Internacjonalny charakter tego typu reproductów świadczy o globalizacji praw i działań w sferze finansowej. Za sprawą elit symbolicznych (dziennikarzy), wypowiadających się na łamach prasy niespecjalistycznej (ogólnopolskiej), frazeologizmy te znane są także szerokiemu kręgowi odbiorców-niespecjalistów. W polszczyźnie i ruszczyźnie, jak zaświadcza to konteksty w prasie niespecjalistycznej (2019/2020), wyrażenie to zaczyna też funkcjonować w dodatkowym nieekonomicznym (nieterminologicznym) znaczeniu.

Słowa kluczowe: *złoty spadochron (parasol)*, *золотой парашютом*, język polski, język rosyjski, modyfikacje

Submitted on February 20, 2020

Accepted on March 20, 2020

FUNCTIONING OF ENGLISH CALQUE *GOLDEN PARACHUTE* IN POLISH AND RUSSIAN

Jolanta Miturska-Bojanowska

Independent researcher, Szczecin, Poland

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-5439-2319>

E-mail: jmbnew@wp.pl

Abstract: With the transition of the socialist economy to the capitalistic model of economic development, new vocabulary related to this field (mainly of English origin) appeared in Polish and Russian. Phraseological calques such as *złoty parasol* (*parasol*) and *золотой парашютом* have spread in lexical resources of both languages, mainly in the economic-financial-business environment. The international nature of these types of expressions demonstrates the globalization of laws and financial activities. Due to symbolic elites (journalists), writing in the non-specialist press, these phraseologies are also known to a wide audience. In Polish and Russian, the expressions also begin to function in an additional, non-economic sense, as attested to in journalistic contexts (2019/2020).

Keywords: *złoty spadochron* (*parasol*), *золотой парашютом*, Polish, Russian, transformations

Jednym z ważniejszych źródeł pomnażania zasobu frazeologicznego współczesnego języka polskiego i rosyjskiego są inne systemy językowe, por. [Pajdzińska 2016, 85], w tym języki obce, w szczególności język angielski, por. [Kłosińska 2016, 20]. Część pożyczek stanowią kalki strukturalne funkcjonujące zarówno w polszczyźnie i ruszczyźnie ogólnej, jak i w ich odmianach środowiskowych, por. *stracić twarz* / *потерять лицо* (← *to lose face*), *niebieska pończocha* / *синий чулок* (← *blue stocking*), *zimna wojna* / *холодная война* (← *cold war*), *prawo dżungli* / *закон джунглей* (← *law of the jungle*), (ekonomia) *pranie [brudnych] pieniędzy* / *отмывание [грязных] денег* (← *money laundering*), (socjologia) *białe kołnierzyki* / *белые воротнички* (← *white collars*), (psychologia) *burza mózgów* / *мозговой штурм* (← *brainstorm*) i inne. Czasami frazeologizmy środowiskowe – pierwotnie zapożyczenia zewnętrzne – stają się w dalszej kolejności źródłem wewnętrznych

pożyczek, które początkowo są obecne w języku elit symbolicznych, zaś finalnie utrwalają się nie tylko w polszczyźnie, lecz także w ruszczyźnie ogólnej¹.

W naszej ocenie podobną drogę w języku polskim i rosyjskim przechodzi angielska kalka *golden parachute* – termin z dziedziny ekonomii w znaczeniu ‘klauszula w umowie o pracę dla osób na kierowniczych stanowiskach określająca warunki finansowe w przypadku zwolnienia; także: sama rekompensata’². Zdaniem ekonomisty Czesława Mesjasza „(...) termin «złoty spadochron» wprowadzony został do nadzoru korporacyjnego z polityki, gdzie oznaczał rekompensatę za pozbycie się polityka” [Mesjasz 2010, 371].

W polszczyźnie wyrażenie zyskało postać frazeologizmu (z alternatywnym członem rzeczownikowym) *złoty spadochron (parasol)*, zaś w ruszczyźnie – *золотой парашют*³. W obu językach, jak poświadczają rejestry słownikowe, np. [Biznes 2007, 201; Пономарев 1996, 11] oraz specjalistyczna prasa o tematyce ekonomicznej i prawnej, konstrukcje te funkcjonują w żargonie ekonomiczno-finansowo-

¹ Zdaniem Katarzyny Kłosińskiej obecne w polszczyźnie wyrażenia *poprawność polityczna* (ang. *political correctness*), *mowa nienawiści* (ang. *hate speech*), *szklany sufit* (ang. *glass ceiling*) przeszły następującą drogę: środowiskowa odmiana języka angielskiego → angielski język ogólny i publicystyczny / środowiskowe odmiany polszczyzny → polszczyzna elit symbolicznych → polszczyzna ogólna [Kłosińska 2016, 33].

² Por. deskrypcję ‘a large payment made to someone who has an important job with a company when person is forced to leave their job’ [Cambridge Dictionary, online].

³ Warto nadmienić, iż w obu językach w żargonie ekonomicznym funkcjonują i inne kalki frazeologiczne z komponentem *spadochron/parasol* i *парашют*, w sposób metaforyczny określające wysokość rekompensat finansowych dla zwalnianych w firmie pracowników różnego szczebla: *srebrny spadochron (parasol) / серебряный парашют* (ang. *silver parachute*), *platynowy spadochron / платиновый парашют* (ang. *platinum parachute*), *cynowy spadochron / жестяной парашют* (ang. *tin parachute*), *ołowiany parashют*. Por. „Poza **złotymi spadochronami** strony mogą proponować swoim pracownikom tzw. **srebrne spadochrony (srebrne parasole)**. Nie są one przeznaczone dla członków zarządu a raczej dla wysokiej kadry menadżerskiej” [Legun, online], „В зависимости от уровня сотрудника и размера выплат различают **«золотые»**, **«серебряные»** и **«жестяные» «парашюты»**. Первые предназначаются для руководителей, вторые – для менеджеров среднего звена, третьи – для ведущих специалистов и младшего менеджмента” [*Золотой парашют*, online], tytuły prasowe (online): *Золотые, серебряные и оловянные парашюты*, „*Золотой*”, *хотя нет – „бриллиантовый парашют”* (wyróż. J.M.B.). Z uwagi na to, iż wspomniane wyrażenia znajdują zastosowanie jedynie w dyskursie biznesowym, są poza obszarem naszych dalszych rozważań. W uzupełnieniu należy nadmienić, iż w Federacji Rosyjskiej system różnego rodzaju lukratywnych rekompensat finansowych związanych z utratą dotychczasowego miejsca pracy, nie tylko wśród wysoko wykwalifikowanych menadżerów, rozciągnięto i na inne bardziej lub mniej wyeksponowane stanowiska – gubernatora, posła, urzędnika etc. Wypłaty te, jak co jakiś czas donoszą dziennikarze, są zróżnicowane kwotowo i zależą od hierarchii zawodowej, a ich beneficjenci, jak np. w obwodzie rostowskim, zyskują odpowiednio miano *платиновый губернатор*, *золотые министры и депутаты*, *бронзовые чиновники* [*Золотой парашют или...*, online].

-biznesowym w znaczeniu tożsamym jak w języku-dawcy⁴. Powyższe wyrażenie ma swoje odpowiedniki w licznych językach, np. duńskim *gyldent håndtryk*, francuskim *parachute doré*, hiszpańskim *paracaídas de oro (dorado) / contrato blindado*, niderlandzkim *gouden handdruk*, niemieckim *goldener Fallschirm*, norweskim *gyllen fallskjerm*, fińskim *kultainen laskuvarjo*, czeskim *zlatý padák*, bułgarskim *златен парашут* i innych. Termin ten powstał w 1961 roku w Stanach Zjednoczonych i dotyczył warunków zawartych w umowie pomiędzy menadżerem Charlesem C. Tillinghastem Jr. a firmą *Trans World Airlines* (stojącą wówczas na granicy bankructwa). Chcąc zminimalizować ryzyko przejścia kandydata na to miejsce pracy, niezależnie od osiągniętego przez niego rezultatu w firmie, zagwarantowano mu lukratywną premię przy zwolnieniu [Suddath, online]. W wielu korporacjach na początku lat 80. w związku ze wzrostem liczby przejęć i fuzji rozpowszechniła się praktyka stosowania w kontraktach zapisów o *złoty spadochronach*⁵. Pierwsze zapisy z taką klauzulą w rosyjskich umowach przypadają na tzw. *нулевые годы* (dziesięciolecie od 2000 do 2009 roku) [Лысенко 2016, 39; *Золотой парашют нпу...*, online]. Jednak sam termin znany jest w Federacji Rosyjskiej, przynajmniej

⁴ Analogicznie omawiany termin definiują rosyjskie opracowania leksykograficzne, por. ‘компенсация, выплачиваемая высшему руководству акционерного общества в случае слияния. Руководство АО может использовать золотые парашюты в качестве противодействия враждебному поглощению. При этом в документы, регламентирующие деятельность АО, вносятся изменения, которые предусматривают для руководства АО крупные компенсации, высокие выходные пособия и т.п. в случае их увольнения новым владельцем общества’ [*Бизнес-словарь*, online].

⁵ Taka klauzula w kontrakcie jest jedną z odmian tzw. *zatrutych pigulek* (ang. *poison pill*). Umowy te zazwyczaj przewidują konieczność wypłaty przez spółkę wysokich odpraw pieniężnych. Zdaniem Magdaleny Bieleni-Grajewskiej podobne znaczenie ma wyrażenie *złoty but*: „W tym wypadku pakiety akcji lub gratyfikacja finansowa mają zachęcić pracowników (szczególnie starszych), by przeszli na emeryturę. But może być postrzegany jako element «wypychający» ich z rynku pracy” [Bielenia-Grajewska 2015, 64].

Należy ponadto wspomnieć, że na obu obszarach językowych w żargonie ekonomicznym istnieje cała gama kalk frazeologicznych z komponentem *złoty*, mających swój źródłosłów w języku angielskim, a służących w większości wypadków do opisywania osób, narzędzi finansowych oraz strategii związanych z zarządzaniem zasobami ludzkimi, m.in. *złota akcja / золотая акция* (ang. *golden share*) ‘akcja sprywatyzowanej firmy, dzięki której rząd może przeszkodzić jej przejęciu przez niepożądanego inwestora’, *złote „cześć” (pozdrowienie) / золотое приветствие* (ang. *golden hello*) ‘ryczałtowa suma wypłacana hojną ręką jako zachęta dla cennych, nowo zatrudnianych pracowników’, *złote kajdanki / золотые наручники* (ang. *golden handcuffs*) ‘umowa o pracę przykuwająca menedżera do firmy i zniechęcająca go do jej opuszczania, np. dzięki programowi udziału w zyskach zakładającemu wypłacenie należnych kwot dopiero po kilku latach’, *złoty uścisk dłoni / „золотое рукопожатие”* (ang. *golden handshake*) ‘hojna końcowa wypłata dla pracownika odchodzącego na emeryturę lub zwalnianego z powodu redukcji zatrudnienia’ i in. Więcej na ten temat [Bielenia-Grajewska 2015, 64–66; Ignatowicz-Skowrońska 2016, 175–180; *Экономический словарь*, online].

w dyskursie biznesowym, już w latach 90. ubiegłego wieku. Świadczą o tym chociażby pierwsze rejestracje słownikowe, por. [Пономарев 1996, 11].

W naszych badaniach skoncentrujemy się na funkcjonowaniu angielskiej kalki w języku polskim i rosyjskim poza dyskursem ekonomicznym. W dotychczasowych opracowaniach językoznawczych brakuje takich analiz. Spróbujemy prześledzić, jakim modyfikacjom podlega wyrażenie przy przekształcaniu się z zapożyczenia zewnętrznego w wewnętrzne oraz czy owe zmiany przebiegają w obu językach równolegle. Materiał ilustracyjny wyekscerpowano ze źródeł internetowych: korpusów językowych (NKJP, НКРЯ) oraz różnorodnych materiałów prasowych w wersji online i literatury ekonomicznej. Teksty prasowe pochodzą zarówno z periodyków o tematyce ekonomicznej i prawniczej, jak i z prasy niespecjalistycznej (o treści ogólnej). W zebranych cytacjach (kilkadziesiąt przykładów) zdecydowanie dominują użycia *stricte* ekonomiczne.

Z tytułowymi wyrażeniami w znaczeniu kanonicznym najczęściej spotkamy się w prasie i literaturze specjalistycznej o tematyce ekonomicznej, traktującej o wypłacaniu rekompensat kadrze kierowniczej w przypadku utraty przez nią zatrudnienia. Oto kilka przykładów takich użyć:

- (1) Do ustawy ratunkowej dodano następnie powiększenie ze 100 tysięcy do 250 tysięcy dolarów puli ubezpieczenia depozytów bankowych z kasy federalnej, limit na płace i odprawy szefów wielkich banków – co ma zapobiec „**złotym spadochronom**” dla chciwych i nieodpowiedzialnych bankierów – oraz przedłużenie obowiązywania rozmaitych ulg podatkowych, łącznej wartości 110 miliardów dolarów, dla przedsiębiorstw, co powinno stymulować wzrost gospodarczy [za NKJP: *USA...*, online]⁶.
- (2) Zjawisko tzw. „**złotych parasoli**” – mimo wspomnianego powyżej zakazu konkurencji obowiązującego menedżerów podpisujących kontrakty na zarządzanie, taka forma nawiązywania stosunku pracy jest w Polsce bardzo popularna, chociażby właśnie ze względu na to, iż wierność firmie jest premiowana bardzo wysokimi odprawami, nawet do wysokości 36-krotności pensji menedżera [za NKJP: *Stawicka*, online].

Podobne przykłady użycia wyrażenia w znaczeniu terminologicznym odnajdujemy w rosyjskiej prasie ekonomicznej:

- (3) Если менеджер эффективный, то он становится обладателем более дорогого пакета акций. „**Золотой парашют**” – дополнительный способ повышения лояльности. Владельцы компаний надеялись, что такие методы заставят наемных работников ориентироваться на долгосрочную перспективу [za НКРЯ: *Пальшин*, online].

⁶ Wyróż. J.M.B.

- (4) В России практика выдачи компенсаций вида „**золотой парашют**” началась формироваться сравнительно недавно – во второй половине „нулевых” годов. Причем наряду с менеджерами коммерческих предприятий они стали выплачиваться руководителям компаний с государственным участием и чиновникам различных уровней – от федерального до муниципального. Размер выплат в отдельных случаях достигал десятков и даже сотен миллионов рублей, т.к. на тот момент никаких законодательных ограничений размера „**парашютов**” не существовало [„*Золотой парашют*” для..., online].

Tematyka gospodarcza, która jest domeną prasy branżowej, poruszana jest także w mediach adresowanych do szerokiego kręgu odbiorców⁷. Często tą oto drogą za sprawą elit symbolicznych (dziennikarzy) leksyka znana dotychczas jedynie specjalistom w dziedzinie ekonomii upowszechnia się w dyskursie publicznym, a tym samym poszerza zasoby leksykalne wykształconych użytkowników zarówno języka polskiego, jak i rosyjskiego. W prasie ogólnej omawiane jednostki niecierpliwie są poddawane przez dziennikarzy przekształceniom. Wyrażenie, w zależności od kontekstu, może nabierać nowych odcieni znaczeniowych. Neologizacji mogą towarzyszyć modyfikacje strukturalne. W tekstach tematycznie odległych od sfery ekonomicznej angielska kalka stopniowo ulega determinologizacji.

Tego typu zmodyfikowane pod względem znaczeniowym i strukturalnym wyrażenia odnajdziemy w tekstach prasowych traktujących o wysokości świadczeń „spadochronowych” oraz kręgu jej beneficjentów. Spetryfikowane frazeologizmy służą autorom przytoczonych cytacji do negatywnej oceny hojnych odpraw w różnorodnych miejscach pracy oraz zdaniem dziennikarzy nadmiernie szerzącej się praktyki ich stosowania, por.

- (5) Wypłacanie gigantycznych odpraw odchodzącym szefom firm jest praktykowane na całym świecie. Największe „**złote spadochrony**” dostają Amerykanie. „**Złote spadochrony**” czy wręcz „**platynowe helikoptery**” – tak określane są wielomilionowe odprawy wypłacane zwyczajowo prezesom wielkich światowych korporacji [Adamczyk, Walewska, online].

---

⁷ Por. tytuły prasowe: *Złoty spadochron i smycz* [Styczek, online], *Złoty spadochron z Orleń dla Piotra Kownackiego* [Złoty spadochron z..., online], *Złoty spadochron dla prokuratora od Ziobry. Jarosław Holda wrócił w stan spoczynku w wieku 46 lat* [Złoty spadochron dla..., online], *Media: Były szef Boeinga bez „złotego spadochronu”* [Media..., online], „*Złoty spadochron*” od ministra skarbu, czyli 7 mln odprawy dla kumpli Tuska [„Złoty spadochron” od..., online], „*Złoty parasol*” nie zadziała. Potężna odprawa przejdzie byłemu prezesowi koło nosa [„Złoty parasol”..., online] oraz nagłówki w rosyjskich środkach masowego przekazu: *Что такое „золотой парашют”?* [Трегубова, oline], *Чиновников мэрии Омска опять не лишили „золотых парашютов”* [Молчанская, online], *Во Франции „золотой парашют” ограничат 30% от зарплаты* [Во Франции..., online].

- (6) „Теперь уже неважно какой долг, 28 млрд или 100 [о губернаторе Чакасји]. Суть одна, а пожить последние два года можно на широкую ногу и скроить себе **золотой парашют с платиновыми вышивками**” [Соколов, online]⁸.

Innowacje rozwijające „*złote spadochrony*” czy wręcz „*platynowe helikoptery*” i *золотой парашют с платиновыми вышивками* nadal są utrzymane w tej samej metaforycznej konwencji co prototypowe wyrażenia.

Kolejne konteksty, wyodrębnione z tekstów polskojęzycznych, ilustrują to, jak znaczenie, a czasami też i forma wyrażenia w określonych sytuacjach komunikacyjnych ulegają innemu rodzaju modyfikacjom. W przytoczonych poniżej przykładach *złoty spadochron* nie oznacza samej rekompensaty, ale ‘korzystne pod względem finansowym przejście z dotychczasowego do nowego miejsca pracy, gwarantujące wyższe apanaże’, por.

- (7) Nawet niektórzy politycy PIS mówią, że ten **złoty parasol** dla Bejdy to spora przesada – teraz może zarabiać ponad milion rocznie [Dąbrowska, online],
- (8) Ale Jacek Ł. narzekać nie może, bo przygotowano dla niego prawdziwy „**złoty spadochron**”. Po odejściu z kontrwywiadu, trafił do Polskiego Holdingu Obronnego. Został tam szefem biura bezpieczeństwa, gdzie także może liczyć na comiesięczne wynagrodzenie w wysokości kilkunastu tysięcy złotych [Deprocki, online].

Inne wyimki są ilustracją tego, jak frazeologizm zyskuje znaczenie ‘rodzaj (finansowego) zabezpieczenia, nagrody, przyszłej finansowej gratyfikacji’. Przy czym ten nowy odcień znaczeniowy doprecyzowują rozwinięte postaci wyrażen *złoty spadochron* czy *złote zesłanie* oraz *złoty spadochron do Brukseli*:

- (8) Mamy do czynienia z salonem odrzuconych. Wydaje mi się, że przejście części polityków PiS do PE jest pucharem ofiarowanym im na zachętę. Można stwierdzić, że wyjazd do Brukseli to taki **złoty spadochron** czy **złote zesłanie**, na które kierowani są działacze PiS, którzy wypadli z głównej gry politycznej i przegrali swoją pozycję w polskiej polityce [Skibniewska, online].
- (9) Na koniec rozmowy Broniarz odniósł się do decyzji Anny Zalewskiej o kandydowaniu do Parlamentu Europejskiego. Według szefa ZNP Zalewska zerwała „porozumienie z nauczycielami i uczniami” i „nie zasłużyła na **złoty spadochron do Brukseli**” [Broniarz..., online].

⁸ Dziennikarze rosyjscy niejednokrotnie zwracają uwagę na korupcyjny charakter takich wypłat dla wielu pracowników wyższego szczebla, także w firmach państwowych w Federacji Rosyjskiej, stąd wyrażenie *золотой парашют* może być symbolem korupcyjnego charakteru rekompensat.

W przytoczonych wyżej kontekstach semantyka wyrażenia *złoty spadochron* jest bliska frazeologizmowi *parasol ochronny* ‘opieka, zabezpieczenie’. Zdają się to także potwierdzać kolejne przykłady pochodzące zarówno z polskiej, jak i z rosyjskiej prasy. Ilustrują one wyraźne odejście od użyć terminologicznych wyrażenia, przejście ze sfery finansów do treści politycznych, por.

(10) Rafał Chwedoruk zwraca też uwagę, że w zglobalizowanym świecie **złoty spadochron** przestaje przystawać do rzeczywistości. „Dziś żyjemy w świecie zglobalizowanym, wydaje mi się, że perspektywy **złotych spadochronów** będą coraz mniejsze. Sytuacja, w której były dyktator i to jeszcze oskarżony o zbrodnie, wyjeżdża np. do sąsiedniego kraju i tam sobie spokojnie żyje, jest coraz trudniejsza do powtórzenia, choćby ze względu na to, że system westfalski, oparty na suwerenności państw narodowych, jest sukcesywnie ograniczany, a globalizacja jest wielkim ciosem w niego (...)” [Niepytalski, online].

(11) К примеру, бывший лидер Мануэль Антонио Норьега (Manuel Antonio Noriega) пережил два предложения американцев о предоставлении „**ЗОЛОТОГО ПАРАШЮТА**” удерживаясь во власти, пока наконец переговоры не зашли в тупик и США не вмешались военными методами [Беннетт i in., online].

Przytoczone przykłady użyć analizowanych wyrażen *złoty spadochron* (*parasol*) / *золотой парашютом* we współczesnej prasie ogólnej pokazują, iż z zapożyczenia zewnętrznego (profesjolekt) frazeologizm w określonych kontekstach stopniowo przekształca się w obu językach w zapożyczenie wewnętrzne, mając szansę na upowszechnienie się w uzusie. Oba związki wyrazowe lokują się najczęściej w połączeniu z czasownikami *rozpiąć/rozpinać*; *раскрывается*, ale też *npучтеживать*, *скрутить/обеспечить (себе)*. Z uwagi na swój metaforyczny charakter i pojemność znaczeniową chętnie przytaczane są w prasie ogólnej, czasami poddawane transformacjom rozwijającym (*złoty spadochron dla kredytobiorców*⁹, *złoty spadochron do Brukseli*, *złoty spadochron, czyli złote zesłanie*, „*złote spadochrony*” *czy wręcz „platynowe helikoptery*”, *золотой или платиновый парашютом*, *золотой парашютом с платиновыми вышивками*), służącym negatywnemu wartościowaniu. W zależności od potrzeb komunikacyjnych frazeologizm poddawany jest kolejnym przekształceniom semantycznym, którym może towarzyszyć modyfikacja struktury. Stopniowo w nowych odcieniach znaczeniowych zaczyna zanikać typowo ekonomiczny sens ‘rekompensata finansowa dla kadr kierowniczych’. Ewolucja semantyki w obu językach nie przebiega w sposób symetryczny. Jak wynika z analizy zebranych tekstów tylko w języku polskim wyrażenie *złoty spadochron*

⁹ Por. tytuł prasowy *Złoty frank, złoty spadochron dla kredytobiorców* [Złoty frank..., online].

(*parasol*) zyskuje znaczenia ‘korzystne pod względem finansowym przejście z dotychczasowego do nowego miejsca pracy, gwarantujące wyższe apanaże’ oraz ‘rodzaj (finansowego) zabezpieczenia, nagrody, przyszłej finansowej gratyfikacji’. W kolejnych cytacjach, pochodzących zarówno z prasy polskiej, jak i rosyjskiej, a odnoszących się jedynie do sfery polityki, zauważamy, że sem ‘finanse’ będący elementem składowym terminologicznego wyrażenia, jest nieobecny w zmodyfikowanej pod względem znaczeniowym postaci frazeologizmu, zaś na pierwszy plan wybija się inny ‘osłona, zabezpieczenie’. Omawiana jednostka ulega determinologizacji i staje się bliska znaczeniowo wyrażeniu *parasol ochronny* ‘opieka, zabezpieczenie’. Okazjonalnym transformacjom wyrażen *złoty spadochron* (*parasol*) i *золотой парашют* w tekstach medialnych sprzyja zapewne ich obrazowy charakter i pojemność znaczeniowa. Wydają się to potwierdzać także i inne przypadki przekształcania metaforycznych wyrażen terminologicznych w zależności od bieżących potrzeb komunikacyjnych¹⁰. Dzięki takim modyfikacjom tworzone przez dziennikarzy teksty zyskują na ekspresji i świeżości nowych środków wyrazu.

BIBLIOGRAFIA

- Adamczyk Cezary, Walewska Danuta. 2010. *Kosztowne pożegnania prezesów*. „Rzeczpospolita”, 10 października. (online) <https://archiwum.rp.pl/arttykul/983592-Kosztowne-pozegnania-prezesow.html> (dostęp 8.08.2019).
- Bielenia-Grajewska Magdalena. 2015. *Rola języka symbolicznego w edukacji ekonomicznej na przykładzie nazw metaforycznych wykorzystujących domenę złota*. „Edukacja Ekonomistów i Menadżerów” nr 3 (37): 57–70.
- Biznes*. T. 10: *Słownik pojęć ekonomicznych P–Ż*. 2007. Praca zbior. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
- Broniarz o strajku nauczycieli: Mam apel dla moich koleżanek i kolegów – nie lękajcie się!* 2019. Portal Gazeta.pl, 5 marca. (online) <http://wiadomosci.gazeta.pl/wiadomosci/7,114884,24517262,broniarz-o-strajku-nauczycieli-mam-apel-dla-moich-kolezannek.html> (dostęp 5.08.2019).
- Cambridge Dictionary*. (online) <https://dictionary.cambridge.org/pl/dictionary/english/golden-parachute> (dostęp 29.07.2019).
- Chlebda Wojciech. 2005. *Szkice o skrzydlatych słowach. Interpretacje lingwistyczne*. Opole: Wydawnictwo Uniwersytetu Opolskiego.
- Dąbrowska Anna. 2020. *Nowi ministrowie i nowi w państwowych spółkach. Karuzela kręci się*. „Polityka”, 17 kwietnia. (online) <https://www.polityka.pl/tygodnikpolityka/kraj/1953108,1,nowi-ministrowie-i-nowi-w-panstwowych-spolkach-karuzela-sie-kreci.read> (dostęp 18.04.2020).
- Deprocki Michał. 2019. *Złoty spadochron bezpieczniaka z SKW*, 3 października. (online) <https://osluzbach.pl/2019/10/03/zloty-spadochron-bezpieczniaka-z-skw/> (dostęp 19.04.2020).
- Ignatowicz-Skowrońska Jolanta. 2016. „Złoty strzał” w tekstach współczesnej polszczyzny. W: *Perspektywy współczesnej frazeologii polskiej. Geneza dawnych i nowych frazeologizmów polskich*. Red. Dziamska-Lenart G., Liberek J. Poznań: Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza: 171–184.

¹⁰ Np. transformacje terminu *czarna dziura* / *черная дыра* (ang. *black hole*). Więcej na ten temat [Chlebda 2005, 89–104, Miturska-Bojanowska 2019, 103–114].

- Kłosińska Katarzyna. 2016. *Skąd się biorą frazeologizmy? Źródła frazeologizmów i mechanizmy frazeotwórcze*. W: *Perspektywy współczesnej frazeologii polskiej. Geneza dawnych i nowych frazeologizmów polskich*. Red. Dziamska-Lenart G., Liberek J. Poznań: Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza: 19–53.
- Legun Joanna. 2018. *Złoty spadochron w umowach menadżerskich*, 4 listopada. (online) <https://jakzrozumiecprawnika.pl/zloty-spadochron-w-umowach-menadzarskich/> (dostęp 4.08.2019).
- Lesicka Olga. 2015. *Anglojęzyczne zapożyczenia terminologiczne w rosyjskich czasopismach ekonomicznych przełomu XX i XXI wieku*. Warszawa: Wydawnictwo Uniwersytetu Warszawskiego.
- Media: *Były szef Boeinga bez „złotego spadochronu”*. 2020. Portal Sputniknew, 20 stycznia. (online) <https://pl.sputniknews.com/swiat/2020011211641589-media-byly-szef-boeinga-zostanie-bez-zlotego-spadochronu-sputnik/> (dostęp 18.04.2020).
- Mesjasz Czesław. 2010. *Instrumenty motywacji naczelnych organów nadzoru i zarządzania w spółkach akcyjnych – metody i instrumenty*. W: *Analiza i projektowanie systemów zarządzania przedsiębiorstwem*. Seria „Encyklopedia Zarządzania”. Red. Stabryła A. Kraków: Mfiles.pl: 353–381.
- Miturska-Bojanowska Jolanta. 2019. *Frazeologizm „czarna dziura” / „черная дыра” w słownikach oraz tekstach współczesnego języka polskiego i rosyjskiego*. „Acta Polono-Ruthenica” XXIV/2: 103–114.
- Narodowy Korpus Języka Polskiego*. (online) <http://nkjp.pl/>
- Niepytalski Michał. 2019. *Twarde czy miękkie? Ładowanie upadających dyktatorów*. Portal Holistic, 31 marca. (online) <https://holistic.news/twarde-czy-miekkie-ladowanie-upadajacych-dyktatorow/> (dostęp 19.04.2020).
- Pajdzińska Anna. 2016. *„Kwadratura koła” i „czarne dziury”, czyli język nauki jako źródło frazeologii*. W: *Perspektywy współczesnej frazeologii polskiej. Geneza dawnych i nowych frazeologizmów polskich*. Red. Dziamska-Lenart G., Liberek J. Poznań: Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza: 85–101.
- Rosińska-Mamej Agnieszka, Połowniak-Wawrzonek Dorota. 2019. *„Nazywam się miś, tłusty miś”, czyli o modyfikacji frazeologizmów we współczesnej prasie*. „Poradnik Językowy” nr 4: 86–97.
- Skibniewska Sandra. 2019. *Jakub Majmurek dla SE: Przejście do PE to złoty spadochron*. „Polityka”, 21 lutego. (online) <https://www.se.pl/wiadomosci/polityka/jakub-majmurek-dla-se-przejscie-do-pe-to-zloty-spadochron-aa-SbVe-8e4P-Y13k.html> (dostęp 27.07.2019).
- Stawicka Magdalena. 2007. *Inwestycje zagraniczne. Jak wejść na polski rynek z obcym kapitałem*. Gliwice: Wydawnictwo Helion.
- Styczek Dariusz. 2005. *Złoty spadochron i smycz*. „Wprost”, 30 grudnia. (online) <https://www.wprost.pl/84458/zloty-spadochron-i-smycz.html> (dostęp 19.11.2019).
- Suddath Claire. *Biggest Golden Parachutes*. Portal Time.com. (online) http://content.time.com/time/specials/packages/article/0,28804,1848501_1848500_1848418,00.html (dostęp 4.08.2019).
- Szczepankowska Irena. 2019. *Internacjonalne kolokacje jako składniki dyskursu kapitalistycznego i ich recepcja we współczesnej polszczyźnie*. „Poradnik Językowy” z. 5: 7–19.
- USA: *Senat uchwalił plan ratunkowy*. 2008. „Gazeta Ubezpieczeniowa”, 2 października. (online) <http://nkjp.pl/poliquarp/nkjp300/query/0/> (dostęp 29.07.2019).
- Złoty frank, złoty spadochron dla kredytobiorców*. 2015. „Nowa Trybuna Opolska”, 21 stycznia. (online) <https://nto.pl/zloty-frank-zloty-spadochron-dla-kredytobiorcow-wideo/ar/4651100> (dostęp 5.08.2019).
- „Złoty parasol” nie zadziała. Potężna odprawa przejdzie byłemu prezesowi koło nosa*. 2019. Portal TVN24bis, 13 lutego. (online) <https://tvn24bis.pl/ze-swiatea,75/renault-anuluje-odprawe-dla-carlosa-ghosna-w-wysokosci-30-mln-euro,909278.html> (dostęp 5.08.2019).
- Złoty spadochron dla prokuratora od Ziobry. Jarosław Hołda wrócił w stan spoczynku w wieku 46 lat*. 2018. „Gazeta Wyborcza”, 16 listopada. (online) <http://wyborcza.pl/7,75398,24173652,zloty-spadochron-dla-prokuratora-od-ziobry-jaroslaw-holda-wrocil.html> (dostęp 27.07.2019).

- „Złoty spadochron” od ministra skarbu, czyli 7 mln odprawy dla kumpli Tuska. 2015. „Niezależna”, 9 kwietnia. (online) <https://niezalezna.pl/53935-zloty-spadochron-od-ministra-skarbu-czyli-prawie-7-mln-zl-odprawy-dla-kumpli-tuska> (dostęp 18.04.2020).
- Złoty spadochron z Orłenu dla Piotra Kownackiego. 2008. „Gazeta Wyborcza”, 20 grudnia. (online) http://wyborcza.pl/1,75398,6086095,Zloty_spadochron_z_Orlenu_dla_Piotra_Kownackiego.html (dostęp 27.07.2019).
- Беннетт Эндрю, Хей Ария, Крчмарик Дэниэл, Риттер Зак. 2019. *The Washington Post (США): 4 причины, по которым трудно предложить Мадуро «золотой парашют»*, 28 января. (online) <https://inosmi.ru/politic/20190128/244464933.html> (дostęp 04.08.2019).
- Бизнес-словарь. (online) http://www.businessvoc.ru/bv/TermWin.asp?theme=&word_id=13446 (дostęp 16.04.2020).
- Во Франции «золотой парашют» ограничат 30% от зарплаты. 2019. «Аргументы и Факты», 4 апреля. (online) https://aif.ru/money/economy/vo_francii_zolotoy_parashyut_ogranichat_30_ot_zarplaty?utm_source=yxnews&utm_medium=desktop&utm_referrer=https%3A%2F%2Fyandex.ru%2Fnews (дostęp 12.01.2020).
- «Золотой парашют» для чиновника и бизнесмена в России. (online) <https://spmag.ru/articles/zolotoy-parashyut-pri-uvolnenii-chto-eto> (дostęp 01.08.2019).
- Золотой парашют или как «выживают» пенсионеры-чиновники в Ростовской области. 2018. «Ростов газета», 7 декабря. (online) <https://rostovgazeta.ru/article/general/07-12-2018/zolotoy-parashyut-ili-kak-vyzhivayut-pensionery-chinovniki-v-rostovskoy-oblasti?ind=1> (дostęp 07.08.2019).
- Золотой парашют при увольнении. Что это? «Современный предприниматель». (online) <https://spmag.ru/articles/zolotoy-parashyut-pri-uvolnenii-chto-eto> (дostęp 01.08.2019).
- Золотой парашют. 2017. «Audit-it.ru», 7 ноября. (online) https://www.audit-it.ru/terms/trud/zolotoy_parashyut.html (дostęp 04.08.2019).
- Золотые, серебряные и оловянные парашюты. (online) <http://www.riskm.ru/item/204> (дostęp 16.04.2020).
- «Золотой», хотя нет – «бриллиантовый парашют». 2019. 25 марта. (online) <https://www.liveinternet.ru/users/6377903/post452128187/> (дostęp 10.01.2020).
- Коноваленко Сергей А. 2014. «Золотой парашют»: оценка и учет в соответствии с требованиями международных стандартов финансовой отчетности. «Международный бухгалтерский учет» № 23 (317): 9–14.
- Лысенко Валерия Евгеньева. 2016. Ограничение «золотых парашютов» в контексте обеспечения экономической безопасности России. «IN SITU. Научное периодическое издание» № 6: 39–43.
- Молчанская Дарья. 2014. Чиновников мэрии Омска опять не лишили «золотых парашютов». «Новости. Омск», 29 сентября. (online) <https://bk55.ru/news/article/27782/> (дostęp 08.08.2019).
- Национальный корпус русского языка. (online) <http://www.ruscorpora.ru>
- Пальшин Кирилл. 2009. Золотой десант. «Однако» № 12. (online) www.ruscorpora.ru (дostęp 01.08.2019).
- Пономарев Владимир Тихонович. 1996. *Бизнес-сленг для «новых русских». Словарь-справочник*. Донецк: Сталкер.
- Соколов Влад. 2016. *Скроить бы себе золотой парашют*, 7 ноября. (online) <http://www.19rus.info/index.php/vlast-i-politika/item/57456-obzor-sobytij-v-khakasii-s-31-oktyabrya-po-1-noyabrya-skroit-by-sebe-zolotoy-parashyut> (дostęp 02.08.2019).
- Трегубова Елена. 2013. *Что такое «золотой парашют»?* «Аргументы и Факты», 21 мая. (online) <https://aif.ru/dontknows/1233631> (дostęp 07.08.2019).
- Экономический словарь. (online) <http://endic.ru/economic/> (дostęp 16.04.2020).

REFERENCES

- Adamczyk Cezary, Walewska Danuta. 2010. *Kosztowne pożegnania prezesów*. "Rzeczpospolita", 10 October. Available at: <https://archiwum.rp.pl/arttykul/983592-Kosztowne-pozegnania-prezesow.html> (Accessed 08 August 2019). (In Polish)
- Bennett Andrew, Hagh Ariya, Krcmaric Daniel, Ritter Zacc. 2019. *The Washington Post (SŠA): 4 pričiny, po kotorym trudno predložít' Maduro "zolatoj parašút"* [The Washington Post (USA): 4 reasons why it is difficult to offer Maduro a "golden parachute"], 28 January. Available at: <https://inosmi.ru/politic/20190128/244464933.html> (Accessed 04 August 2019). (In Russ.)
- Bielenia-Grajewska Magdalena. 2015. *Rola języka symbolicznego w edukacji ekonomicznej na przykładzie nazw metaforycznych wykorzystujących domenę złota*. "Edukacja Ekonomistów i Menadżerów" no 3 (37), pp. 57–70. (In Polish)
- Biznes-slovar'* [Business dictionary]. Available at: http://www.businessvoc.ru/bv/TermWin.asp?theme=&word_id=13446 (Accessed 16 April 2020). (In Russ.)
- Biznes*. Vol. 10: *Słownik pojęć ekonomicznych P–Ż*. 2007. Collective publication. Warsaw, Wydawnictwo Naukowe PWN. (In Polish)
- Broniarz o strajku nauczycieli: Mam apel dla moich koleżanek i kolegów – nie lękajcie się!* 2019. Portal Gazeta.pl of, 05 March. Available at: <http://wiadomosci.gazeta.pl/wiadomosci/7,114884,24517262,broniarz-o-strajku-nauczycieli-mam-apel-dla-moich-kolezhanek.html> (Accessed 05 August 2019). (In Polish)
- Cambridge Dictionary*. Available at: <https://dictionary.cambridge.org/pl/dictionary/english/golden-parachute> (Accessed 29 July 2019). (In English)
- Chlebda Wojciech. 2005. *Skice o skrzydlatych słowach. Interpretacje lingwistyczne*. Opole, Wydawnictwo Uniwersytetu Opolskiego. (In Polish)
- Dąbrowska Anna. *Nowi ministrowie i nowi w państwowych spółkach. Karuzela kręci się*. 2020. "Polityka", 17 April. Available at: <https://www.polityka.pl/tygodnikpolityka/kraj/1953108,1,nowi-ministrowie-i-nowi-w-panstwowych-spolkach-karuzela-sie-kreci.read> (Accessed 18 April 2020). (In Polish)
- Deprocki Michał. 2019. *Złoty spadochron bezpieczniaka z SKW*, 03 October. Available at: <https://osluzbach.pl/2019/10/03/zloty-spadochron-bezpieczniaka-z-skw/> (Accessed 19 April 2020). (In Polish)
- Èkonomičeskij slovar'* [Dictionary of Economics]. Available at: <http://endic.ru/economic/> (Accessed 16 April 2020). (In Russ.)
- Ignatowicz-Skowrońska Jolanta. 2016. "Złoty strzał" w tekstach współczesnej polszczyzny. In: *Perspektywy współczesnej frazeologii polskiej. Geneza dawnych i nowych frazeologizmów polskich*. Eds Dziamska-Lenart G., Liberek J. Poznań, Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza, pp. 171–184. (In Polish)
- Kłosińska Katarzyna. 2016. *Skąd się biorą frazeologizmy? Źródła frazeologizmów i mechanizmy frazeotwórcze*. In: *Perspektywy współczesnej frazeologii polskiej. Geneza dawnych i nowych frazeologizmów polskich*. Eds Dziamska-Lenart G., Liberek J. Poznań, Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza, pp. 19–53. (In Polish)
- Konovalenko Sergej A. 2014. "Zolotoj parašút": očenka i učet v sootvetstvii s trebovaniâmi meždunarodnyh standartov finansovoj očetnosti ["Golden parachute": assessment and accounting in accordance with the requirements of international financial reporting standards]. "Meždunarodnyj buhgalterskij učet" no 23 (317), p. 9. (In Russ.)
- Legun Joanna. 2018. *Złoty spadochron w umowach menadżerskich*, 04 November. Available at: <https://jakzrozumiecprawnika.pl/zloty-spadochron-w-umowach-menadzarskich/> (Accessed 04 August 2019). (In Polish)

- Lesicka Olga. 2015. *Anglojęzyczne zapożyczenia terminologiczne w rosyjskich czasopismach ekonomicznych przełomu XX i XXI wieku*. Warsaw, Wydawnictwo Uniwersytetu Warszawskiego. (In Polish)
- Lysenko Valeriâ Evgen'eva. 2016. *Ograniczenie "złotykh parašutov" v kontekste obespečeniâ êkonomičeskoj bezopasnosti Rossii* [Limitations of Golden Parachutes in the Context of Russia's Economic Security]. "IN SITU. Naučnoe periodičeskoe izdanie" no 6, pp. 39–43. (In Russ.)
- Media: *Były szef Boeinga bez "złotego spadochronu"*. 2020. Portal Sputniknews, 20 January. Available at: <https://pl.sputniknews.com/swiat/2020011211641589-media-byly-szef-boeinga-zostanie-bez-zlotego-spadochronu-sputnik/> (Accessed 18 April 2020). (In Polish)
- Mesjasz Czesław. 2010. *Instrumenty motywacji naczelných organów nadzoru i zarządzania w spółkach akcyjnych – metody i instrumenty*. In: *Analiza i projektowanie systemów zarządzania przedsiębiorstwem*. Series "Encyklopedia Zarządzania". Ed. Stabryła A. Cracow, Mfiles.pl, pp. 353–381. (In Polish)
- Miturska-Bojanowska Jolanta. 2019. *Frazeologizm "czarna dziura" / "черная дыра" w słownikach oraz tekstach współczesnego języka polskiego i rosyjskiego*. "Acta Polono-Ruthenica" XXIV/2, pp. 103–114. (In Polish)
- Molčanskaâ Dar'â. 2014. *Činovnikov mèrii Omska opât' ne lišili "złotykh parašutov"* [Officials of Omsk City Hall again not deprived of "golden parachutes"]. "Novosti. Omsk", 29 September. Available at: <https://bk55.ru/news/article/27782/> (Accessed 08 August 2019). (In Russ.)
- Nacional'nyj korpus russkogo âzyka* [NKRYA – National Corps of the Russian Language]. Available at: <http://www.ruscorpora.ru> (In Russ.)
- Narodowy Korpus Języka Polskiego*. Available at: <http://nkjp.pl/> (In Polish)
- Niepytalski Michał. 2019. *Twarde czy miękkie? Lądowanie upadających dyktatorów*. Portal Holistic, 31 March. Available at: <https://holistic.news/twarde-czy-miekkie-ladowanie-upadajacych-dyktatorow/> (Accessed 19 April 2020). (In Polish)
- NKRÂ: Pal'sin Kirill. 2009. *Zolotoj desant* [Gold landing]. "Odnako" no 12. Available at: www.ruscorpora.ru (Accessed 01 August 2019). (In Russ.)
- Pajdzińska Anna. 2016. *"Kwadratura koła" i "czarne dziury", czyli język nauki jako źródło frazeologii*. In: *Perspektywy współczesnej frazeologii polskiej. Geneza dawnych i nowych frazeologizmów polskich*. Eds Dziamska-Lenart G., Liberek J. Poznań, Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza, pp. 85–101. (In Polish)
- Ponomarev Vladimir Tihonovič. 1996. *Biznes-sleng dlâ "novyh russkih"*. *Slovar'-spravočnik* [Business slang for the "new Russians". Reference dictionary]. Donetsk, Stalker. (In Russ.)
- Rosińska-Mamej Agnieszka, Połowniak-Wawrzonek Dorota. 2019. *"Nazywam się miś, tłusty miś", czyli o modyfikacji frazeologizmów we współczesnej prasie*. "Poradnik Językowy" no 4, pp. 86–97. (In Polish)
- Skibniewska Sandra, *Jakub Majmurek dla SE: Przejście do PE to złoty spadochron*. 2019. "Polityka", 21 February. Available at: <https://www.se.pl/wiadomosci/polityka/jakub-majmurek-dla-se-przejscie-do-pe-to-zloty-spadochron-aa-SbVe-8e4P-Y13k.html> (Accessed 27 July 2019). (In Polish)
- Sokolov Vlad. 2016. *Ckroit' by sebe zolotoj parašut* [Hide yourself a golden parachute], 7 November. Available at: <http://www.19rus.info/index.php/vlast-i-politika/item/57456-obzor-sobytij-v-khakasii-s-31-oktyabrya-po-l-noyabrya-skroit-by-sebe-zolotoj-parashyut> (Accessed 02 August 2019). (In Russ.)
- Stawicka Magdalena. 2007. *Inwestycje zagraniczne. Jak wejść na polski rynek z obcym kapitałem*. Gliwice, Wydawnictwo Helion. Available at: <http://nkjp.pl/> (Accessed 29 July 2019). (In Polish)
- Styczek Dariusz. 2005. *Złoty spadochron i smycz*. "Wprost", 30 December. Available at: <https://www.wprost.pl/84458/zloty-spadochron-i-smycz.html> (Accessed 19 November 2019). (In Polish)

- Suddath Claire. *Biggest Golden Parachutes*. Portal Time.com. Available at: http://content.time.com/time/specials/packages/article/0,28804,1848501_1848500_1848418,00.html (Accessed 04 August 2019). (In English)
- Szczepankowska Irena. 2019. *Internacjonalne kolokacje jako składniki dyskursu kapitalistycznego i ich recepcja we współczesnej polszczyźnie*. "Poradnik Językowy" no 5, pp. 7–19. (In Polish)
- Tregubova Elena. 2013. *Čto takoe "zolotoj parašūt"?* [What is a "golden parachute"?]. "Argumenty i Fakty", 21 May. Available at: <https://aif.ru/dontknows/1233631> (Accessed 07 August 2019). (In Russ.)
- USA: *Senat uchwalił plan ratunkowy*. 2008. "Gazeta Ubezpieczeniowa", 2 October. Available at: <http://nkjp.pl/poliqarp/nkjp300/query/0/> (Accessed 29 July 2019). (In Polish)
- Vo Francii "zolotoj parašūt" ograničat 30% ot zarplaty* [In France, the "golden parachute" will limit 30% of the salary]. 2019. "Argumenty i Fakty", 4 April. Available at: https://aif.ru/money/economy/vo_francii_zolotoy_parashyut_ogranichat_30_ot_zarplaty?utm_source=yxnews&utm_medium=desktop&utm_referrer=https%3A%2F%2Fyandex.ru%2Fnews (Accessed 12 January 2020). (In Russ.)
- Złoty frank, złoty spadochron dla kredytobiorców*. 2015. "Nowa Trybuna Opolska", 21 January. Available at: <https://nto.pl/zloty-frank-zloty-spadochron-dla-kredytobiorcow-wideo/ar/4651100> (Accessed 05 August 2019). (In Polish)
- "Złoty parasol" nie zadziała. Potężna odprawa przejdzie bylemu prezesowi koło nosa*. 2019. Portal TVN24bis, 13 February. Available at: <https://tvn24bis.pl/ze-swiata,75/renault-anuluje-odprawe-dla-carlosa-ghosna-w-wysokosci-30-mln-euro,909278.html> (Accessed 05 August 2019). (In Polish)
- Złoty spadochron dla prokuratora od Ziobry. Jarosław Holda wrócił w stan spoczynku w wieku 46 lat*. 2018. "Gazeta Wyborcza", 16 November. Available at: <http://wyborcza.pl/7,75398,24173652,zloty-spadochron-dla-prokuratora-od-ziobry-jaroslaw-holda-wrocil.html> (Accessed 27 July 2019). (In Polish)
- "Złoty spadochron" od ministra skarbu, czyli 7 mln odprawy dla kumpli Tuska*. 2015. "Niezależna", 9 April. Available at: <https://niezalezna.pl/53935-zloty-spadochron-od-ministra-skarbu-czyli-prawie-7-mln-zl-odprawy-dla-kumpli-tuska> (Accessed 18 April 2020). (In Polish)
- Złoty spadochron z Orłenu dla Piotra Kownackiego*. 2008. "Gazeta Wyborcza", 20 December. Available at: http://wyborcza.pl/1,75398,6086095,Zloty_spadochron_z_Orlenu_dla_Piotra_Kownackiego.html (Accessed 27 July 2019). (In Polish)
- "Zolotoj", hotâ net – "brilliantovyj parašūt"* ["Golden", although not – "diamond parachute"]. 2019, 25 March. Available at: <https://www.liveinternet.ru/users/6377903/post45212818/> (Accessed 10 January 2020). (In Russ.)
- "Zolotoj parašūt" dlâ činovnika i biznesmena v Rossii* ["Golden parachute" for an official and businessman in Russia]. Available at: <https://spmag.ru/articles/zolotoy-parashyut-pri-uvolnenii-chto-eto> (Accessed 01 August 2019). (In Russ.)
- Zolotoj parašūt* [Golden parachute]. 2017. Portal audit-it.ru, 07 November. Available at: https://www.audit-it.ru/terms/trud/zolotoy_parashyut.html (Accessed 04 August 2019). (In Russ.)
- Zolotoj parašūt ili kak "vyživaiūt" pensionery-činovniki v Rostovskoj oblasti* [Golden parachute or how pensioners officials in the Rostov Region "survive"]. 2018. "Rostov gazeta", 07 December. Available at: <https://rostovgazeta.ru/article/general/07-12-2018/zolotoy-parashyut-ili-kak-vyzhivayut-pensionery-chinovniki-v-rostovskoy-oblasti?ind=1> (Accessed 07 August 2019). (In Russ.)
- Zolotoj parašūt pri uvol'nenii. Čto èto?* [Golden parachute upon dismissal. What is it?]. Available at: <https://spmag.ru/articles/zolotoy-parashyut-pri-uvolnenii-chto-eto> (Accessed 01 August 2019). (In Russ.)
- Zolotyje, serebrânye i olovânnnye parašūty* [Golden, silver and tin parachutes]. Available at: <http://www.riskm.ru/item/204> (Accessed 16 April 2020). (In Russ.)